

1. ข้อมูลบุคคล

ชื่อ-สกุล : นางสาวเตือนใจ บุพศิริ อายุ 49 ปี

ที่อยู่ : บ้านเลขที่ 202 หมู่ที่ 5 บ้านคำสว่าง ตำบลนาคำ อำเภอสรีสงคราม จังหวัดนครพนม

เบอร์ติดต่อ : 098-6484289

ที่ตั้งแปลง: หมู่ที่ 9 บ้านคำสว่าง ตำบลนาคำ อำเภอสรีสงคราม จังหวัดนครพนม

การศึกษาสูงสุด : ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีนครพนม

สถานภาพครอบครัว : โสด

อุดมคติในการทำงาน : “เชื่อมั่นในความสามารถของมนุษย์ที่ไร้ขีดจำกัด”

“การทำงานที่ดีและประสบผลสำเร็จ คนรอบข้าง และสังคมจะต้องได้รับสิ่งที่ดีด้วยเช่นกัน”

2. ความคิดริเริ่มและความพยายามพัฒนาผู้ประกอบการในการสร้างผลงาน

นางสาวเตือนใจ บุพศิริ เป็นบุตรสาวคนโตของคุณพ่อวิเชียร และ คุณแม่ลำไย บุพศิริ มีน้อง 5 คน ด้วยความที่เป็นพี่คนโตต้องช่วยพ่อแม่ดูแลน้อง จึงมีความมุ่งมั่นและพยายามสร้างครอบครัวให้อยู่ดีกินดี จนประสบความสำเร็จในการสร้างอาชีพให้กับครอบครัวและชุมชน สร้างเครือข่ายผู้ปลูกแตงโม จนขยายวงกว้างสู่ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับภาค และสามารถ และพัฒนาสู่วิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกแตงโมไร้เมล็ดศรีสงคราม นครพนม ที่มีผลผลิตทั้งจำหน่ายในประเทศและส่งออกตลาดต่างประเทศ ปีละหลายล้านกิโลกรัมสร้างอาชีพและรายได้แก่เกษตรกรในเครือข่ายปีละหลายร้อยล้านบาท นับเป็นบุคคลตัวอย่างด้านการพัฒนาการเกษตรที่น่ายกย่องชมเชย โดยหลังจบการศึกษาสายอาชีพก็ได้ประกอบอาชีพและพัฒนาด้านตนเองอย่างต่อเนื่อง ซึ่งแม้จะประสบผลสำเร็จแล้วแต่ก็ยังพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องเป็นลำดับ ดังต่อไปนี้

ปี 2535-2537 เป็นเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร โครงการชลประทานน้ำอูน จังหวัดสกลนคร ได้เริ่มอาชีพเสริมรายได้ด้วยการปลูกยางพารา จำนวน 50 ไร่ ด้วยทุน 720,000 บาท จนปัจจุบันได้ผลผลิตยางเฉลี่ย 12,000 กิโลกรัม/ปี เนื่องจากราคายางพาราไม่แน่นอน จึงหาแนวทางในการปลูกพืชใหม่ๆ

ปี 2538-2539 เป็นเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร ของบริษัท ชันเทคกรุ๊ป จำกัด ที่อำเภอสรีสงคราม จังหวัดนครพนม ซึ่งเป็นโรงงานแปรรูปมะเขือเทศและสับปะรด และได้ทดลองปลูกแตงโม พื้นที่ 30 ไร่ โดยใช้แรงงานในครอบครัว ได้ผลผลิตเป็นที่น่าพอใจ จึงขยายพื้นที่ปลูกโดยการสร้างเครือข่ายผู้ปลูกแตงโมในปีถัดมา

ปี 2540 ส่งเสริมให้เกษตรกรในชุมชนปลูกแตงโมเพื่อการค้า ทำหน้าที่เป็นทั้งนักส่งเสริม นักการตลาด ซึ่งเบื้องต้นมีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ 25 ราย พื้นที่ 300 ไร่ นอกจากปลูกแตงโมแล้ว ยังได้ทดลองปลูกพืชเศรษฐกิจชนิดอื่น ๆ อีก เช่น แคนตาลูป ส้มเขียวหวาน ส้มโอ พริก และพืชผักสวนครัวชนิดอื่นๆ

ปี 2548 จัดตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกแตงโมศรีสงคราม ทำหน้าที่ประสานกลุ่มฯ ส่งเสริมให้สมาชิกปลูกแตงโมคุณภาพดีและปลอดภัยจากสารพิษ สมาชิก 30 ราย พื้นที่ประมาณ 1,000 ไร่ ในพื้นที่ 4 อำเภอ ของจังหวัดนครพนม ได้แก่ ศรีสงคราม นาหว้า บ้านแพง และท่าอุเทน

ปี 2551 ทดลองปลูกแตงโมไร้เมล็ด ซึ่งเป็นแห่งแรกในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทำการทดลองและพัฒนา 3 ปี จนได้เทคโนโลยีการผลิตที่ได้ผลผลิตคุณภาพดี รสชาติหวานกรอบ ปลอดภัยจากสารพิษตกค้าง และ

สามารถผลิตเชิงการค้าได้ และได้ขยายพื้นที่ปลูกไปยังเครือข่ายมีผลผลิตส่งไปจำหน่ายตามห้างค้าปลีกชั้นนำทั่วประเทศ

ปี 2555 ก่อตั้ง บจก. เฟรช แอนด์ เทสต์ เพื่อดูแลตลาดแต่งโมทั้งกลุ่มห้างค้าปลีกและห้างค้าส่ง

ปี 2556 เนื่องจากเป็นผู้มีความชำนาญและเชี่ยวชาญในการปลูกแต่งโมอย่างครบวงจร จึงได้รับเกียรติให้เป็นหนึ่งในคณะกรรมการ จัดทำมาตรฐานสินค้าเกษตร “แต่งโม” โดยสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ

ปี 2557 ผลักดันแต่งโมของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกแต่งโมศรีสงคราม จนได้รับการคัดเลือกให้เป็นสินค้า OTOP ระดับ 4 ดาว

ปี 2557 ร่วมก่อตั้ง บริษัท กรีน โกลบอล ซีดส์ (บริษัทเมล็ดพันธุ์เชื้อสายไทย-ตะวันออกกลาง) เพื่อนำเข้าและพัฒนาสายพันธุ์แต่งโม และพืชเศรษฐกิจอื่น ๆ

ปี 2558 ก่อตั้ง บจก. เฟรช แอนด์ เทสต์ สเตชั่น เพื่อดูแลการผลิตและลูกค้ากลุ่มโรงงานแปรรูป เพื่อต่อยอดการผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับแต่งโม

ปี 2559 เปลี่ยนชื่อกลุ่มวิสาหกิจ เป็น “วิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกแต่งโมไร่เมล็ดศรีสงคราม นครพนม” เนื่องจากผลิตแต่งโมไร่เมล็ดเป็นหลัก

ปี 2559 ยื่นขอจดทะเบียนแต่งโมไร่เมล็ด เป็นสินค้า GI “แต่งโมไร่เมล็ด ศรีสงคราม นครพนม” เพื่อสร้างอัตลักษณ์และมูลค่าเพิ่ม

ปี 2561 พัฒนาแต่งโมไร่เมล็ด สายพันธุ์ใหม่ที่เนื้อกรอบวิตามินเอสูง พันธุ์เนื้อนุ่มทราย พันธุ์ผลโต รวมถึงพันธุ์เมล็ดด้วย

ปี 2561-2562 พัฒนาการปลูกแต่งโมเป็นเกษตรแปลงใหญ่แปลงเดียวพื้นที่ 400 ไร่ และเพิ่มแปลงใหญ่แห่งที่ 2 พัฒนาการผลิตเพื่อส่งออกตลาดยุโรป ทดลองและพัฒนาการผลิตสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ ทดลองและส่งเสริมการปลูกพืชเศรษฐกิจตัวใหม่ ได้แก่ ข้าวโพดหวานนมสดฮอกไกโด เสาวรสหวานผิวเหลือง

สำหรับการพัฒนาการผลิตแต่งโมมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จนปัจจุบันสามารถจัดการธาตุอาหารและน้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถควบคุมการแตกแขนงด้วยการจัดการธาตุอาหารทำให้ลดค่าแรงในการตัดแต่งเถาแต่งโมได้

3. ผลงานและความสำเร็จของผลงาน ทั้งปริมาณและคุณภาพ ตลอดจนระยะเวลาที่ปฏิบัติงานและความยั่งยืนในอาชีพ

ทดลองปลูกแต่งโมในพื้นที่ของครอบครัว พื้นที่ 30 ไร่ ในปี 2539 โดยใช้แรงงานในครอบครัว ได้ผลผลิตดี จึงขยายพื้นที่ปลูกเพิ่มขึ้น ในปี 2540 โดยการส่งเสริมและรวมกลุ่มปลูกแต่งโมเพื่อการค้า โดยเน้นเกษตรกรในชุมชน ในพื้นที่อำเภอศรีสงคราม จำนวน 25 ราย พื้นที่ 300 ไร่ มีการวางแผนการผลิตและทำการตลาดเองไม่ผ่านพ่อค้าคนกลาง ทำให้ประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี และต่อมาได้ขยายไปยังพื้นที่ใกล้เคียงและมีสมาชิกเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ได้แก่ อำเภอนาหว้า บ้านแพง และท่าอุเทน พื้นที่ประมาณ 1,000 ไร่ โดยวางแผนให้มีผลผลิตออกทั้งปี ยื่นขอและได้รับรอง GAP พืช จากกรมวิชาการเกษตร เงื่อนไขคือครัวเรือนที่มีแรงงาน 2 คน ให้ปลูกครัวเรือนละ 5 ไร่ หากมีแรงงานเพิ่มให้ปลูกเพิ่มเป็น 7 ไร่ โดยเน้นให้ทำเอง ไม่จ้างแรงงาน ทำในลักษณะกลุ่มเครือข่าย รวมกลุ่มขายไม่ผ่านพ่อค้าคนกลาง ผลผลิตคุณภาพเดียวกัน รายได้หลังหักรายจ่ายต้องมีกำไรต่ำสุด

8,000 บาท/ไร่ สูงสุด 15,000 บาท/ไร่ แดงโมที่ส่งเสริมปลูกมีหลายสายพันธุ์ อาทิ เช่น ตอร์ปิโด กิโนรี ไดอานา สวิสโก ซอนย่า มีการคัดเกรดในการจำหน่ายทำให้ได้ราคาดี

นอกจากปลูกแดงโมแล้ว ยังได้ทดลองปลูกพืชเศรษฐกิจชนิดอื่น ๆ อีก เช่น แคนตาลูป ส้มเขียวหวาน ส้มโอ พริก และพืชผักสวนครัวชนิดอื่นๆ

ปี 2548 จัดตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกแดงโมศรีสงคราม และทำหน้าที่ประธานกลุ่มฯ ส่งเสริมให้ปลูกแดงโม ในพื้นที่ 4 อำเภอ ของจังหวัดนครพนม ได้แก่ ศรีสงคราม นาหว้า บ้านแพง และท่าอุเทน โดยวางแผนให้มีผลผลิตออกทั้งปี ยกเว้นเดือนมิถุนายน-สิงหาคม เนื่องจากมีฝนตกชุกไม่คุ้มกับการลงทุน จนถึงล่าสุดปี 2558 มีเกษตรกรสมาชิก 250 ครอบครัว พื้นที่ปลูก 2,000 ไร่/ปี เกษตรกรมีกำไรขั้นต่ำ 8,000 บาท/ไร่ สูงสุด 15,000 บาท/ไร่

ปี 2559 ยื่นขอจดทะเบียนแดงโมไร้เมล็ด เป็นสินค้า GI “แดงโมไร้เมล็ด ศรีสงคราม นครพนม” เพื่อสร้างอัตลักษณ์และมูลค่าเพิ่ม

ปี 2561 วิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกแดงโมไร้เมล็ดศรีสงคราม นครพนม มีสมาชิก 420 ครอบครัว มีพื้นที่ปลูกรวม 3,000-4,000 ไร่/ปี ผลผลิตแดงโมออกจำหน่ายให้กับคนไทยได้ทานประมาณปีละ 6-7 ล้านกิโลกรัม พัฒนาผลิตรแดงโมเข้าสู่ โครงการเกษตรแปลงใหญ่ 400 ไร่ ผืนเดียว ในหลักการตลาดนำการผลิต ด้วยงบประมาณ 10 ล้านบาท เพื่อสร้างอาชีพให้กลุ่มเกษตรกรใหม่ รองรับตลาดโรงงานที่มีแผนสั่งซื้อชัดเจนล่วงหน้าในราคาประกัน และมีแผนจะพัฒนาแปลงใหญ่แห่งที่ 2 ในปี 2562 ได้รับการสนับสนุนตามโครงการสินเชื่อชุมชนปรับเปลี่ยนการผลิตเพื่อพัฒนาอาชีพของผู้มีรายได้น้อย (โครงการ XYZ) เพื่อส่งเสริมผู้มีรายได้น้อยที่ขึ้นทะเบียนกับรัฐ ให้มาปลูกแดงโม งบประมาณ 8 ล้าน

ปี 2561 - พัฒนาสายพันธุ์แดงโมไร้เมล็ด และเมล็ดอ่อน

- แดงโมไร้เมล็ดเนื้อกรอบ วิตามินเอสูง ชื่อพันธุ์ “แอปเปิ้ลเพชร”
- แดงโมไร้เมล็ดเนื้อนุ่มทราย ชื่อพันธุ์ “แอปเปิ้ลเรดฮาร์ด”
- แดงโมไร้เมล็ดผลโต 9-10 กิโลกรัม/ผล ชื่อพันธุ์ “ซูเปอร์จัมโบ้”
- เมล่อน ชื่อพันธุ์ “ซาฮาร่าสวีท” และ “เมล่อนฮานานัทสวีท”

ปี 2561-2562 พัฒนาการผลิตแดงโม เป็นแดงโมออร์แกนิก 80,000 กิโลกรัม พื้นที่ 20 ไร่

การจัดตั้งบริษัทเพื่อดูแลการตลาดพัฒนาการผลิต

ปี 2555 ก่อตั้ง บจก. เพรช แอนด์ เทสต์ เพื่อทำการตลาดแดงโมของกลุ่ม มีลูกค้ากลุ่มห้างค้าปลีกและห้างค้าส่ง ปี 2557 ร่วมก่อตั้ง บริษัท กรีน โกลบอล ซีดส์ (บริษัทเมล็ดพันธุ์เชื้อสายไทย-ตะวันออกกลาง)

ปี 2558 ก่อตั้ง บจก. เพรช แอนด์ เทสต์ สเตชั่น เพื่อดูแลการผลิตและลูกค้ากลุ่มโรงงานแปรรูป

การพัฒนาการผลิตแดงโม

การปลูกแดงโมคุณภาพของนางสาวเตือนใจที่ศึกษาและพัฒนาจนเป็นเทคโนโลยีที่ถ่ายทอดแก่สมาชิกและบุคคลทั่วไปมีดังนี้

1. การเตรียมดิน ไถเปิดหน้าดินรอบแรกลึก 30 เซนติเมตร ตากดินให้แห้งไว้ 2 สัปดาห์ ใช้รถไถย่อยดินอีกรอบ ปรับปรุงดินโดยใส่ปุ๋ยคอก 1 ตัน ต่อไร่ หว่านปูนขาวให้ทั่วเพื่อปรับสภาพดิน ใช้รถไถเล็กยกแปลงกรีดร่อง

2. การเตรียมแปลงปลูก แปลงปลูกความกว้าง 6-6.5 เมตร ทำแถวคู่ระยะ ปลูกระหว่างหลุม 60 เซนติเมตร ระหว่างแถวห่าง 6 เมตร ใส่ปุ๋ย สูตร 15-15-15 จำนวน 30-50 กิโลกรัม/ไร่ แล้วแต่ความสมบูรณ์ของดิน ใส่ปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมัก จากนั้นไถยกร่องโดยรถไถเดินตาม ยกแปลงเสร็จใช้พลาสติกสีดำคลุมแปลงไว้เพื่อรอตักกล้าที่อยู่ระหว่างการเพาะ

3. เพาะกล้าในเรือนเพาะชำ โดยใช้ถาดหลุม ใช้เวลา 12 วัน หลังจากเพาะกล้าคัดต้นกล้าสมบูรณ์ปลูก 1 ต้น/1 หลุม แล้วย้ายปลูกลงแปลง 1 ต้น/1 หลุม

4. การดูแลรักษา หลังย้ายปลูก 7-10 วัน ตัดยอดเพื่อเลี้ยงแขนงไว้ 3 แขนง/ต้น ตัดยอดอีกครั้งเพื่อให้ปุ๋ยทางดิน สูตร 15-0-0 อัตรา 3 กรัม/ต้น เมื่อย้ายปลูก 35-40 วัน จึงจัดแถว แต่งแขนง เมื่อออกดอก ใช้คนช่วยผสมเกสรระหว่างตัวผู้กับตัวเมียในช่วงเช้า ไม่เกิน 10.00 น.. ดอกที่เหลือตัดทิ้งให้ติดผลต้นละ 3 ผล ขอบใบที่ 15-18 หลังจากนั้น 7-8 วัน ตัดแต่งผลที่มีตำหนิบิดเบี้ยวออกให้เหลือไว้ 2 ผล/ต้น เก็บเกี่ยวผลผลิต หลังดอกบาน 30 วัน น้ำหนักมาตรฐาน 5-8 กิโลกรัม/ผล ให้น้ำโดยใช้ปั้มน้ำสูบน้ำจากแม่น้ำสงครามที่ไหลผ่าน ต่อผ่านสายยางปล่อยตามร่อง ให้น้ำ 3-5 วัน/ครั้ง แล้วแต่สภาพอากาศ แตงโมไม่ชอบน้ำมากแต่ต้องการความชื้นสม่ำเสมอ

ข้อมูลด้านคุณภาพ

- ลักษณะภายนอก รูปทรงผลกลมรี สวยงามตรงตามสายพันธุ์
- ผิวผล สวยงามมันวาว มีร่องรอยการทำลายของโรคแมลงศัตรูพืชไม่เกิน 10 เปอร์เซ็นต์ ของพื้นที่ผิวทั้งหมด
- น้ำหนักผลไม่ต่ำกว่า 3 กิโลกรัม/ผล
- ไร้เมล็ด ซึ่งเมล็ดอ่อนสีขาวที่พบจะมีเปลือกที่นิ่มอ่อนรับประทานได้และเมล็ดเปลือกแข็งดำไม่เกิน 7 เมล็ด/ผล
- เนื้อกรอบแน่นไม่น้อยกว่า 5 บาร์ (ตรวจวัดความแน่นเนื้อด้วยเครื่องวัด Firmness Measure)
- มีความหวาน ไม่ต่ำกว่า 10 บริกซ์ (ตรวจวัดด้วยเครื่องวัด Refractometer แบบดิจิตอลและแบบส่องแสง)
- เนื้อแน่นไม่ยุ่ย เนื้อสีแดงชมพู-แดง ซึ่งไม่ผ่านการใส่ปุ๋ยเร่งสีแดง
- ผ่านการผลิตตามมาตรฐาน GAP พืช

ปฏิทินการปลูกแตงโม 2561

ปฏิทินการผลิตแตงโมในรอบปี

ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ผลผลิต : มาก				น้อย	ไม่มี			น้อย	มาก		

ข้อมูลการตลาด

ผลประกอบการ 2558-2561

ต้นทุนการผลิต รายได้ และผลตอบแทน

ต้นทุน รายได้ และ ผลตอบแทน ย้อนหลัง 3 ปี

รายการ	บาท/60-80 ไร่/ปี		
	ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561
ค่าใช้จ่าย (ค่าปัจจัยการผลิต ค่าแรง ค่าวัสดุการเกษตร ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ)	1,073,580	1,252,510	1,431,440
รายได้รวม	3,600,000	4,200,000	4,800,000
รายได้สุทธิ	2,526,420	2,947,490	3,368,560

การนำเทคโนโลยีมาใช้ให้เหมาะสมกับพื้นที่

มีการปฏิบัติดังนี้

- 1) การเลือกใช้พันธุ์ที่มีคุณภาพสูงเป็นที่ต้องการของตลาด
- 2) การเพาะกล้าในโรงเรือนทำให้ได้ต้นกล้าที่แข็งแรง การจัดการง่ายและช่วยลดการสูญเสียเมล็ดพันธุ์
- 3) การใช้คนช่วยผสมเกสร ทำให้การผสมติดสูงผลผลิตมีคุณภาพ
- 4) การจัดแต่งเถาแตงโม และการไว้ผลในอัตราที่เหมาะสมทำให้สามารถควบคุมคุณภาพของผลได้
- 5) การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกับสารปรับปรุงดินและปุ๋ยเคมีเพื่อประสิทธิภาพการผลิตและคุณภาพผลผลิต
- 6) การใช้วัสดุในธรรมชาติเพื่อป้องกันกำจัดศัตรูพืช ช่วยลดการใช้สารเคมี เช่น การใช้ถั่วกลบ
- 7) มีการวางแผนการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดทำให้ไม่ประสบปัญหาด้านการตลาด
- 8) มีความสามารถในการจัดการผลิตและเชื่อมโยงการตลาดเป็นอย่างดีเช่น การจำหน่ายตาม

ห้างสรรพสินค้า ทำให้ได้ราคาดี

9) มีการค้นคว้าศึกษาหาความรู้ใหม่ ๆ และทดลองปฏิบัติด้วยตนเองอย่างสม่ำเสมอจนชำนาญ เช่น การปลูกขึ้นค้าง การปลูกในโรงเรือน เป็นต้น

10) มีการจัดตั้งกลุ่มและเครือข่ายผู้ผลิต ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน และการต่อรองราคาและเป็นการสร้างอาชีพและรายได้ให้กับเกษตรกรในชุมชนและในพื้นที่ได้อย่างดี

11) การจัดการกลุ่มแบบเครือข่ายทำให้มีการผลิตแบบต่อเนื่องและยั่งยืน

12) มีการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ให้เหมาะสมและทันสมัย เป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มอีกทางหนึ่ง

13) มีการพัฒนารูปแบบและช่องทางการตลาด เช่น การจัดตั้งบริษัท

เตรียมดิน วางระบบน้ำหยดทุกแปลง ปูระบบน้ำ

พลาสติกคลุมแปลง ป้องกันวัชพืช รักษาความชื้น

ให้น้ำแบบน้ำหยด

เพาะกล้า

ตัดแต่งเถา

การแก้ปัญหาของเกษตรกร

- 1) ปัญหาความอุดมสมบูรณ์ของดิน ดินทรายที่มีธาตุอาหารต่ำ ใช้วิธีการปรับปรุงบำรุงดินด้วยปุ๋ยอินทรีย์ เช่น ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยพืชสด โดยใช้ปุ๋ยเคมีร่วมตามความจำเป็นซึ่งช่วยลดปริมาณการใช้ปุ๋ยเคมีลงได้มาก และยังช่วยลดความรุนแรงของโรคราน้ำค้างได้อีกด้วย
- 2) ปัญหาเสียนดินเจาะผล แก้ปัญหาด้วยการใช้ถุงแกลบดิบ หรือแผ่นพลาสติกรองผล แทนการใช้สารเคมี
- 3) ปัญหาต้นกล้าเน่าตาย และถูกหนอนหรือแมลงทำลายแก้ปัญหาด้วยการเพาะกล้าในโรงเรือนก่อนปลูก
- 4) มีการวางแผนควบคุมการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด และการกระจายผลผลิตไม่ให้ผลผลิตล้นตลาด
- 5) การปลูกพันธุ์ใหม่ๆ ทดแทนพันธุ์เดิมอย่างต่อเนื่องเพื่อแก้ปัญหาราคาตกต่ำ
- 6) การหาแนวทางในการเพิ่มมูลค่าด้วยการแปรรูปและส่งออก

ความยั่งยืนในอาชีพ

การเกษตรกรรมมุ่งเน้นพัฒนาแต่งโมคุณภาพและปลอดภัยอย่างต่อเนื่องและเข้มแข็ง ระยะเวลาตั้งแต่ปี 2539-2661 รวม 22 ปี ทั้งด้านการผลิต การตลาด และโดยเฉพาะด้านการตลาดจนสามารถใช้ตลาดนำการผลิตได้ ทำให้ไม่มีปัญหาด้านราคา ถึงแม้นางสาวเตือนใจและครอบครัวจะประสบความสำเร็จในอาชีพและมีฐานะที่มั่นคงแล้ว แต่ทั้งคู่คุณเตือนใจและครอบครัวก็ยังคงปลูกแต่งโมเป็นอาชีพด้วยตนเอง และมีการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตอย่างต่อเนื่อง ทั้งเรื่องพันธุ์ การจัดการ และการตลาด โดยเฉพาะการผลิตที่ได้มาตรฐานและผลผลิตปลอดภัย ทำให้แต่งโม ศรีสงครามซึ่งเป็นต้นกำเนิดการผลิตแต่งโมคุณภาพดีของจังหวัดนครพนม ได้รับความนิยมของผู้บริโภคอย่างกว้างขวาง จนทำให้ ได้รับสมญานามว่า “แต่งโมเงินล้าน” มีการนำสายพันธุ์ใหม่มาปลูกทดแทนพันธุ์เดิมทำให้ไม่มีปัญหาการตลาดและลดการแข่งขันกับผู้ปลูกแต่งโมในพื้นที่อื่น ที่สำคัญคือการรักษามาตรฐานและคุณภาพและความปลอดภัย และพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น ทำให้ผลผลิตเป็นที่ต้องการของตลาดทั้งในและนอกพื้นที่ มีการติดต่อกับตลาดล่วงหน้าหรือตลาดนำการผลิตทำให้ไม่มีปัญหาผลผลิตล้นตลาด

การขยายผล

เกษตรกรปลูกแต่งโมและมุ่งเน้นพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จากที่ผลิตในระดับครอบครัวเพียง 30 ไร่ ที่บ้านคำสว่าง ตำบลนาคำ อำเภอสรีสงคราม จังหวัดนครพนม เพียง 1 ปี หลังจากนั้น มีการสร้างกลุ่มและรวมกลุ่ม 6 ผลิตในชุมชน จำนวน 25 รายหรือครัวเรือน ในพื้นที่อำเภอสรีสงคราม จังหวัดนครพนม หาดตลาดเองโดยไม่ผ่านพ่อค้าคนกลาง จนประสบความสำเร็จ และจัดตั้งเป็นวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกแต่งโมศรีสงคราม เริ่มจากสมาชิก 30 คน ต่อมา มีการขยายพื้นที่ปลูกไปยังอำเภอใกล้เคียง คืออำเภอนาหว้า บ้านแพง และท่าอุเทน จังหวัดนครพนม ทำให้ปริมาณผลผลิตเพิ่มขึ้น มีสมาชิกเครือข่ายเพิ่มขึ้นเป็น 250 ครัวเรือน พื้นที่ปลูก 2,000 ไร่/ปี ในปี 2558 หลังจากนั้น มีสมาชิกเครือข่ายเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จนถึงปัจจุบัน ปี 2561 มีสมาชิกเครือข่าย 420 ครัวเรือน ในพื้นที่จังหวัดนครพนม พื้นที่ปลูก 3,000-4,000 ไร่/ปี ผลผลิต 6,000-7,000 ตัน/ปี จนทำให้จังหวัดนครพนมเป็นแหล่งผลิตแต่งโมคุณภาพดีแหล่งใหญ่ของประเทศที่มีผลผลิตกระจายทั่วทุกภูมิภาคตามห้างสรรพสินค้าชั้นนำ และยังทำหน้าที่ประสานกลุ่มผู้ปลูกแต่งโมอย่างเข้มแข็ง ทั้งด้านการผลิต และโดยเฉพาะด้านการตลาดจนสามารถใช้ตลาดนำการผลิตได้ ด้วยหลักการจัดการแบบเครือข่าย

4. การเป็นผู้นำและการเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวมด้านต่างๆ

นางสาวเตือนใจ บุพศิริ ทำงานเพื่อครอบครัว และชุมชนมาโดยตลอด โดยได้ประกอบอาชีพส่วนตัวจนประสบความสำเร็จ และขยายผลสู่ชุมชนบ้านเกิดทั้งในระดับตำบล อำเภอ จังหวัด นอกจากนี้ยังได้ถ่ายทอดความรู้การปลูกแต่งโมผ่านสื่อต่างๆ แก่เกษตรกรผู้สนใจทั้งทางเว็บไซต์ และสื่อต่าง ๆ จนได้รับการยกย่องจากหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ มากมาย พอสรุปได้ดังนี้

- 1) ปี 2540 ถ่ายทอดความรู้และส่งเสริมให้เกษตรกรในพื้นที่ปลูกแต่งโมเพื่อการค้า หลังจากทดลองปลูกด้วยตนเอง 1 ปี โดยทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกการผลิต หาดตลาดและช่องทางจำหน่ายเองไม่ผ่านพ่อค้าคนกลางทำให้ได้ราคาดี จนมีเครือข่ายเพิ่มขึ้น

- 2) ปี 2548 ประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกแตงโมศรีสงคราม โดยทำหน้าที่วางแผนการผลิต หาพันธุ์ใหม่และแปลง และเป็นนักการตลาด ทำให้การผลิตแตงโมนครพนมมีชื่อเสียง และมีพื้นที่ปลูกเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ โดยไม่มีปัญหาการตลาด
- 3) ปี 2552 ตำแหน่ง กรรมการผู้จัดการห้างหุ้นส่วนจำกัด เฟรช แอนด์ เทสต์ เพื่อดูแลเรื่องการตลาด และการกระจายผลผลิต สืบเนื่องจากการขยายพื้นที่ปลูกมากขึ้นมีเครือข่ายผู้ผลิตเพิ่มขึ้น
- 4) ปี 2555 ตำแหน่ง ประธานกรรมการบริหาร บริษัท เฟรช แอนด์ เทสต์ จำกัด
- 5) ปี 2556 เป็นคณะกรรมการวิชาการพิจารณามาตรฐานสินค้าเกษตร เรื่องแตงโม โดย มกอช.
- 6) ปี 2558 ตั้ง บจก. เฟรช แอนด์ เทสต์ สเตชั่น เพื่อดูแลการผลิตและลูกค้ากลุ่มโรงงานแปรรูป
- 7) ปี 2561 มีสมาชิก 420 ครอบครัว พื้นที่ปลูกแตงโม 3,000-4,000 ไร่/ปี

วิทยากรให้ความรู้

ด้วยความขยันและมุ่งมั่นในการพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง จนเป็นผู้ที่มีความชำนาญและประสบความสำเร็จในการผลิตแตงโมคุณภาพดี มีการเผยแพร่ผลงานอย่างต่อเนื่องทั้งเป็นวิทยากรให้ความรู้ การเผยแพร่ผ่านทางสื่อสมัยใหม่ เช่น อินเทอร์เน็ต ทั้งในรูปเอกสาร และวิดีโอ จนเป็นที่รู้จักกันอย่างกว้างขวาง จนได้รับรางวัลต่าง ๆ มากมาย

การให้บริการศึกษาดูงาน

สวนแตงโมของนางสาวเตือนใจ ได้รับความสนใจจากบุคคลหลายฝ่าย ทั้งจากสถาบันการศึกษา หน่วยงานราชการต่าง ๆ และกลุ่มเกษตรกร เข้าเยี่ยมชมและศึกษาหาความรู้อย่างสม่ำเสมอ ซึ่งเจ้าของสวนรวมถึงสมาชิกในครอบครัวได้บริการให้ความรู้และคำแนะนำด้วยความเต็มใจ ดังภาพด้านล่าง

5. การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

นางสาวเตือนใจ บุพศิริ เป็นเกษตรกรที่มีความมุ่งมั่นขยันและอดทน และมีความรักและห่วงใยสภาพแวดล้อมเป็นอย่างยิ่ง กระบวนการผลิตเน้นการอนุรักษ์และไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม เช่น เน้นการใช้พลาสติกคลุมแปลงเพื่อป้องกันวัชพืชซึ่งทำให้ไม่มีใช้สารป้องกันกำจัดวัชพืช เน้นการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสานตั้งแต่การเตรียมดิน การปฏิบัติตามระบบการผลิต GAP พืช อย่างเคร่งครัด ทำให้ลดการใช้สารเคมี ไม่เป็นพิษต่อผู้ผลิต สิ่งแวดล้อม เห็นได้จากผลวิเคราะห์สารตกค้างในผลผลิตที่พบสารตกค้างน้อยมากหรือไม่พบ การปรับปรุงบำรุงดิน การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกับปุ๋ยเคมีเพื่อลดการใช้ปุ๋ยเคมีและไม่ทำลายโครงสร้างของดิน การใช้ปุ๋ยในระบบน้ำเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพใช้ปุ๋ยและลดการตกค้างในสิ่งแวดล้อม ในการผลิตทุกครั้งหลังเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้วสมาชิกที่เป็นเครือข่ายต้องเก็บวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ให้เรียบร้อย ไม่ทิ้งขยะที่ไม่ย่อยสลายในแปลง

6. การจัดการคุณภาพ GAP พืชของแตงโม

ปลูกแตงโมแบบยกทรง ใช้พลาสติกคลุมแปลง เพาะเมล็ดในถาดหลุม ให้น้ำแบบน้ำหยด มีการปรับปรุงบำรุงดินด้วยโดโลไมท์ร่วมกับปุ๋ยอินทรีย์ ตัดยอดเพื่อให้แตงแขนง เหลือ 3 แขนง ต่อดัน หลังย้ายปลูก 35-40 วัน จึงแตงแตงแขนงและจัดเถา เมื่อออกดอกใช้คนช่วยผสมเกสรระหว่างตัวผู้กับตัวเมียในช่วงเช้ามีด ดอกที่เหลือตัดทิ้งให้ติดผล 3 ผล หลังจากนั้น 7-8 วัน ตัดแต่งลูกที่มีตำหนิบิดเบี้ยวออกให้เหลือไว้ 2 ผลต่อดัน เก็บเกี่ยวผลผลิตหลังดอกบาน 30 วัน

- **แหล่งน้ำ** มีการใช้แหล่งน้ำจากสระ/บ่อขุด โดยการสูบน้ำขึ้นมาถึงพักน้ำขนาดใหญ่ แหล่งน้ำที่ไม่เสี่ยงต่อการปนเปื้อนของจุลินทรีย์ และสารเคมี มีระบบการให้น้ำแบบระบบน้ำหยด ให้น้ำ 3-5 วันต่อครั้ง แตงโมไม่ชอบแฉะ ต้องการความชื้นสม่ำเสมอ

- **การใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตร** มีโรงเก็บสารเคมีและปัจจัยการผลิตที่เป็นสัดส่วน แยกเป็นหมวดหมู่ ไม่มีการใช้วัตถุอันตรายชนิดที่ 4 อยู่ในฟาร์ม มีการใช้สารเคมีตามคำแนะนำบนฉลาก และหยุดใช้สารเคมีก่อนการเก็บเกี่ยวตามที่กำหนด ตรวจสอบสารเคมีตกค้างด้วย Test kit ก่อนการเก็บเกี่ยวมาจำหน่าย เพื่อป้องกันการตกค้างในการผลิต และมีการทำลายหรือกำจัดวัตถุอันตรายที่ใช้แล้วถูกวิธี โดยมีความมุ่งมั่นให้เกิดความปลอดภัย

- **การจัดการเครื่องมืออุปกรณ์การเกษตร** ที่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน มีสถานที่เก็บที่เป็นสัดส่วนรวมทั้งมีการตรวจสอบบำรุงเครื่องมือให้มีการใช้งานสม่ำเสมอ

- **การจัดการปัจจัยการผลิต** จัดหาและจัดทำรายการปัจจัยการผลิตแหล่งที่เชื่อถือและตรวจสอบได้ มีการบันทึกการการใช้จ่ายปัจจัยการผลิตในแต่ละฤดูกาล

- การปฏิบัติและควบคุมการผลิตมีการจัดการระบบผลิตพืชเพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพรสชาติ ความสดใหม่ และปลอดภัยต่อผู้บริโภค

- การบันทึกข้อมูล และการควบคุมเอกสารเกษตรกรมีการจดบันทึกข้อมูลการใช้วัตถุดิบอันตรายทางการเกษตรที่ใช้ตลอดฤดูกาลผลิต และข้อมูลด้านต้นทุน ปัจจัยการผลิต การปฏิบัติดูแลรักษา รายได้จากการจำหน่ายผลผลิต

การใช้ปัจจัยการผลิต และต้นทุนการผลิต

- ต้นทุนการผลิต/ ค่าใช้จ่าย ปี 2561 รวม 17,893 บาท/ไร่ แยกตามรายการต่อไปนี้

รายการ	จำนวนเงิน (บาท/ไร่)
ต้นทุนคงที่	
- ระบบน้ำหยด (คิดค่าเสื่อมราคา)	565
- เครื่องปั้มน้ำ (คิดค่าเสื่อมราคา)	900
- ท่อ PVCและระบบประปา (คิดค่าเสื่อมราคา)	1,010
ต้นทุนผันแปร	
- ค่าเตรียมดิน	1,000
- เมล็ดพันธุ์	2,700
- วัสดุเพาะเมล็ด	300
- ปุ๋ยและวัสดุปรับปรุงดิน	1,000
- สารกำจัดศัตรูพืช	2,000
- ปุ๋ยเคมี	1,418
- ค่าจ้างแรงงาน ปลุก ดูแลรักษา เก็บเกี่ยว	5,000
- ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	2,000
รวม	17,893

การเตรียม

แหล่งน้ำ

ระบบให้น้ำ

เพาะกล้า

ย้ายปลูก

การจัดแต่งเถา

การผสมเกสร

ผลอ่อน

ผลโต

ถุงแกลบรองป้องกันเสี้ยนดิน

การเก็บเกี่ยวและขนย้าย

การเตรียมตัวอย่างและวิเคราะห์

การวิเคราะห์และอ่านผล

ภาคผนวก

อบรมการปลูกแตงโมให้ปลอดภัย ไม่มีสารพิษตกค้าง

1

การตรวจสุขภาพให้กลุ่มเกษตรกร

รางวัลที่ได้รับ

รางวัลที่ได้รับ

- 1) ปี 2548 " เกษตรกรดีเด่น (สาขาทำสวน) “ ระดับจังหวัดนครพนม
ปี 2548 " เกษตรกรดีเด่น (สาขาทำสวน) “ ระดับภาคอีสาน
- 2) ปี 2548 " เกษตรกรดีเด่น (สาขาทำสวน) “ ระดับประเทศ
- 3) ปี 2550-2552 " เกษตรกรดีเด่น “
- 4) ปี 2551 "เกษตรกรสำนึกรักบ้านเกิดดีเด่น“
- 5) ปี 2555 “เกษตรกรก้าวหน้า ประจำปี 2555”
- 6) ปี 2557 “ได้ GAP ดีเด่น ระดับเขต”
- 7) ปี 2560 “ปราชญ์เกษตรจังหวัดนครพนม
- 8) ปี 2561 “ ได้ GAP ดีเด่นระดับเขต สวพ”

รางวัลเกษตรกรดีเด่น

ด้านการจัดการความรู้ด้านการเกษตร ปี 2551

รางวัลเกษตรกรดีเด่น

อาชีพทำสวน ปี 2548

เกษตรกรก้าวหน้า ปี 2555

เกษตรกรสำนึกรักบ้านเกิด ปี 2551